

Bømlo kommune
Leirdalen 1
5430 BREMNES

Saksbehandlar, innvalstelefon
Marit Lunde, 57 64 30 05

Oppsummering frå kommunemøte med Bømlo kommune 26. november

Vi viser til hyggeleg og godt møte med Bømlo kommune 26.11.25. Statsforvaltaren vil takke kommunen for god informasjon, godt førebudde innlegg og ein nyttig dialog om dei sentrale tema som var sette på dagsorden under møtet.

Vi førebur eit kommunebilde før vi besøker kommunen. Kommunebildet dannar grunnlaget for val av tema til dialogen med kommunen. Ut frå dialogen i møtet avtalar vi gjerne nærmare oppfølging av utvalde tema. Kommunebildet blir oppdatert etter møtet, lagt ut på nettsida til Statsforvaltaren og blir tilgjengeleg for alle interesserte. For administrasjonen og kommunepolitikarane kan kommunebildet gje signal om utfordringar det er viktig å ta tak i for kommunen.

Utvalde sentrale tema for nærmare dialog i møta er inndelte etter overordna oppgåver og roller til kommunen som: – tenesteytar og myndigheitsutøvar – styring og forvaltning – samfunnsutviklar og demokratisk arena.

Etter møtet med dykk har vi overordna samanfatta sentrale tema som var til drøfting etter nemnde inndeling. Vi har lagt vekt på informasjon frå kommunen med bakgrunn i at kommunebildet til Bømlo var grunnlaget for dialogen i møtet. Tilbakemeldinga vår må såleis lesast i den samanhengen.

Ordførar Morten Helland ynskte velkommen og innleia dagen med informasjon om kommunen som samfunn og som arbeidsgjevar. Ordføraren orienterte om utviklinga innan eit variert næringsliv særleg innanfor marine næringar og verkstadindustri. Saman med næringslivet har kommunen laga ein tilflyttarstrategi, der dei ønskjer nye innbyggjarar velkommen til Bømlo.

Statsforvaltar Liv Signe Navarsete leia dagen vidare, og informerte om formålet med møtet.

Tenesteytar og myndigheitsutøvar

Tenesteområda for skule, barnehage, integrering og barnevern vart presenterte av kommunalsjef Torunn Laurhammer.

Alle dei åtte barnehagane i kommunen er private, så kommunen er her berre barnehagemynde. Barnehagane oppfyller pedagognorma og har god formalkompetanse. Dei arbeider med inkludering for å få ein god overgang til skule.

For skuleåret 2024 – 25 var det ni grunnskular i kommunen. Den minste av desse, Folderøy, er no lagt ned. Det er store kull i dei eldste klassane. Fødselstala er positive, og det har vore bra tilflytting

med unge familiar. Utfordringar no med å skaffe vikarar i skulane.

Kommunen har no iverksett ein leseplan som skal gjelde for alle skulane, for å betre ferdigheitene i dette faget. Det er og eit behov for meir praktisk og variert opplæring, for å styrka trivselen i skulen.

Bømlo har gjennom åra teke imot mange flyktningar. Dei har eit godt samarbeid med NAV, og god samhandling med næringslivet. Folk kjem raskt i arbeid i tilrettelagde arbeidsretta tiltak. I det siste har ein fått ein del eldre flyktningar som er vanskelegare å få i arbeid. Kommunen peikar og på at ein treng betre kollektiv-tilbod med tanke på framtidig integrering. I det siste har tal på flyktningar vorte endra frå myndigheitene, noko som gjer det vanskeleg å budsjettere sidan dei ikkje får så mange flyktningar som først vart tildelt.

Anne Hjermandt uttrykkjer at Statsforvaltaren har eit godt inntrykk av desse tenestene når det gjeld Bømlo. Kommunen deltek i samlingar og det som er nytt på området, og tek godt hand om både barnehage, skule og integrering. Kommunen har mykje same utfordringar som landet elles, både når det gjeld lesing og bemanning. Sektoren er svært regulert, og vi er nøye med å rapportere til våre overordna om status i kommunane. Formålsbestemmelsar og eit komplisert regelverk retta mot enkeltindivid, gjer at forvaltninga ofte blir prega av klagesaker.

Kommunen har eit interkommunalt samarbeid på barnevern. Det er ei auke i tal meldingar og i komplekse saker innanfor tenesta. Auka turnover, sjukefråvær og vanskar med å rekruttere og behalda tilsette er utfordrande. Kommunen tykkjer det blir store avstandar mellom kommunane som inngår i tenesta, og treng avklaringar på det førebyggjande området, kven gjer kva, og på kva tidspunkt etter kvart som sakene blir meldt inn.

Fylkeslege Kristin Cotta Schønberg meiner barnevernstenesta fungerer godt i dag. Statsforvaltaren hadde tilsyn for nokre år sidan, og det vart ikkje avdekka nokon brot. Som kommunen sjølv seier er sakene fleire og meir komplekse i dag. Det er derfor viktig med tilstrekkeleg kompetanse og samhandling. Om kommunen tenkjer å handtere denne tenesta sjølve framover, er det svært viktig med nok kompetanse og kapasitet.

Kommunalsjef Kjell Magnar Merkesdal orienterte om helse, sosial og omsorg.

Det er utarbeida grunnlagsdokument for tenestene i ein 10 års kommunedelplan med årlege handlingsplanar. Planverk for HSO er forankra i kommuneplanen sin samfunnsdel (KPS). Det er behov for å styrka forankring i kommuneplanen sin arealdel (KPA), for å sikre ei utvikling mot fleire eldre. Utval for levkår (politikarar) er med undervegs. Det er utarbeida ein handlingsplan med 57 tiltakspunkt.

Det trengs velferdsteknologi og digitalisering for å få summen av institusjonsplassar til å stemme med behovet ute. Kommunen må nytte Husbanken sine virkemidlar for å få på plass nok omsorgsbustader eller tilrettelegging for dei eldre i eigen heim. Ulike behov krev ulik tilrettelegging og det er også trong for omsorgsbustader med bemanning.

Det er eit ønske om å samle dei eldre trengande på ein institusjon. Dette ser ein som viktig også med tanke på framtidig rekruttering og fagmiljø. Heimetenestene må og satsast på.

Kommunen opplever at dei har bra rekruttering, og har lite bruk av vikarar. Dei utarbeider årlege kompetanseplanar og har personar under utdanning. Kommunen deltek i Tørn-prosjektet med gode resultat og erfaringar. Med tanke på ekstrahjelp har dei god kontakt med lokal vidaregåande skule og HVL avd. Stord

Fylkeslege Kristin Cotta Schønberg tykkjer det er bra å høyre at kommunen er i gang med planlegging for omsorgsfeltet, og dimensjonering av plassar på institusjon. Velferdsteknologi og

risikovurderingar blir ein viktig del av drifta framover, og legemiddelliste er også med på å effektivisere drifta. Det er bra at det er god kontakt med vidaregåande skule og HVL. Nærleiken til sjukehus på Stord og Haugesund, kan vere ein måte å rekruttere legestudentar på. Legetenesta har rekruttert bra, og yngre legar som ønskjer å jobbe privat tek ofte fleire pasientar.

Det er planlagt brukarundersøkingar når det gjeld desse tenestene, og kommunen har faste møte med pårørande når det gjeld sjukeheim. Dei har godt samarbeid med organisasjonar og lag. Det blir viktig å framsnakke overgangen med å flytte i ny bustad, og tenkje mogelegheiter for at eldre kan flytte saman i tilrettelagde miljø. Mange er einsame og er mykje åleine.

Kommunen har godt samarbeid med Husbanken. Sosiale buformer med fellesareal både ute og inne blir viktigare framover. Frå kommunen si side er det ønskjeleg at det burde vore investeringstilskot frå Husbanken på fellesdelen i husprosjekt. Det er eit ønskje om at Statsforvaltaren må ta dette vidare med Husbanken. Kommunen ønskjer og dialog med Statsforvaltaren når det gjeld heimetenestene, spesielt innanfor habilitering til yngre brukarar.

Styring og forvaltning.

Kommunedirektør Kjetil Aga-Gjøseter og økonomisjef Jarle Nakken orienterte om den krevjande økonomiske situasjonen. Det er behov for å gjennomføre tiltak som går på effektivisering og organisering. Kommunen har no månadlege rapporteringar frå tenesteeiningane, og økonomi er orienteringssak i formannskapet for kvart møte.

Statsforvaltaren er einig i kommunen sin situasjonsforståing. Det er nødvendig med tiltak etter mange år med negative resultat, og ingen reservar. Meirforbruk frå 2023 må dekkast inn i 2025, og resten av meirforbruket innan utgangen av 2026. Kommunen bør ikkje ta opp meir i årlege lån enn det kommunen betaler i årlege avdrag på investeringslån inntil vidare.

Det var ønskjeleg å få tilsend oversikt på dei lovpålagde tenestene. Statsforvaltar sjekkar ut dette, og oversender eventuelle oversikter.

Samfunnsutvikling og demokratisk arena

Kommunalsjef for samfunnsutvikling Tone Stavland, orienterte om naturmangfald, arealbruk, avfall, vatn og avløp.

Kommunen har ikkje kommuneplan for naturmangfald. Det er ikkje gjort registreringar knytt til dette i den sørlege delen av kommunen. Dei er avhengig av tilskot, og å kunna søke på midlar som passar for kommunen.

Når det gjeld klima har dei søkt og fått midlar, og har fått installert bil-lader på bygdatunet som eit resultat av dette. Dei vurderer å ta i bruk solcelleteknologi, og har fokus på energibruk. Øyremerka midlar treff ikkje alltid når det gjeld klimaarbeidet, og balanse mellom avgiftsnivået og pris til innbyggjarane må dei ta omsyn til.

Det er ønskeleg med tilrettelegging av sykkelparkeringar – fins det tilskot til dette? Kommunen ønskjer ein dialog med Statsforvaltaren på dette framover.

Når det gjeld avløp så har dei om lag 7 400 tilknytt offentleg avløp, og om lag 4 500 på private anlegg. Kommunen ventar på definisjonen av «tettstad», og bruker dei primær-reinseanlegga som dei har i dag.

Statsforvaltaren v/Aslaug Aalen svarar at det er viktig med kunnskap og kartlegging, på dei områda som ikkje er kartlagt. Miljødirektoratet har ei brei portefølje når det gjeld tilskot, og kommunen kan sjekke ut desse.

Statsforvaltaren samarbeider med Fylkeskommunen om eit klimanettverk. Vi anbefaler dette og at kommunen eventuelt deltek der. Det er viktig at vi ser etter at verdiane blir ivareteken framover, uavhengig av kva tider vi er inne i.

Når det gjeld kommunal planlegging jobbar avd. samfunnsutvikling på tvers med forskjellige fagmiljø som folkehelserådsgjevar, helse, osv. I arbeidet med kommuneplanen har kommunen brukt mykje tid og kapasitet på dette arbeidet. Kommunen seier at dei har eit godt samarbeid med Statsforvaltar og fylkeskommunen. Det blir brukt tid på berekraftig planlegging, spesielt på strandsoneproblematikk. Det er òg eit godt interkommunalt samarbeid på plan i Sunnhordaland.

På landbruksområdet er kommunen sårbar i forvaltningsarbeidet og har berre ein ressurs her. Ein utfordring i planarbeidet er at mykje jordbruksareal, er lagt ut til byggjeområde i tidlegare vedtekne planar. Det ligg samla mykje unytta planreservar i eksisterande arealplan, og dette er eit viktig tema i arbeidet framover saman med det faktum at små bruk med avgrensa ressursgrunnlag kan vere krevjande ved eigarskifte/generasjonsskifte.

Statsforvaltaren v/Synnøve Stalheim meiner kommunen har gjort eit godt arbeid med planvask – og at det jobbast godt med arealdelen til kommuneplanen. Det er viktig å holde trykket oppe, slik at arealdelen kjem på plass, og kommunen får eit godt styringsdokumentet gjennom ein vedteken plan. Vi mottek få saker frå kommunen når det gjeld dispensasjonar.

Statsforvaltar Liv Signe Navarsete takka for ein fin dag med god dialog. Kommunen jobbar godt med utvikling og omstilling, og minner om at det er viktig at ein hugsar å sjå enkeltmenneska oppi alt dette.

Om det er mogeleg er det fint å få tilsendt presentasjonane kommunen brukte.

Dagen vart avslutta med synfaring til Langevåg næringsområde.

Med helsing

Synnøve Stalheim
kommunaldirektør

Marit Lunde
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent